

Besparingen: van luxe naar noodzaak

Nu in de komende periode de gemeenten minder geld van het Rijk krijgen, is het realiseren van besparingen omgeslagen van 'facultatief' naar 'noodzakelijk'. BIZOB staat, vanuit haar professionele inkooprol, de gemeenten bij met het benoemen van de besparingsmogelijkheden.

Ondertussen zijn er vanuit verschillende instanties naar het onderwerp "besparingen bij gemeenten" gekeken. Zo heeft onder andere de NEVI (branchevereniging voor inkopers) onderzoek gedaan, consultantbureau ADC Performance Improvement en ook medewerkers van BIZOB zelf. Om alle opgelegde bezuinigingen te kunnen behappen, ligt er de taak bij gemeenten om zo'n 11% van hun beïnvloedbare spend te besparen. Wanneer we dit terugrekenen, komt dit neer op een bedrag van 100 tot 110 euro per inwoner.

Vanuit inkoop zijn er vele instrumenten voorhanden om besparingen te realiseren. Het ene instrument leent zich prima voor korte termijn resultaten, het andere sorteert pas op langere duur effect. De belangrijkste knoppen om aan te draaien, lees: knoppen die het beste resultaat opleveren, zijn:

- het professionaliseren van de inkooprol in alle disciplines van de organisatie, doelstellingen en werkwijze;
- deel te nemen aan gezamenlijke projecten omdat hiermee:
  - o de proceskosten per gemeente afnemen;
  - o de kosten van het product of dienst afnemen
  - en/of de kwaliteit van het product of dienst toeneemt.
- te focussen op doelmatigheid in aanbestedingen door bijvoorbeeld:
  - o een TCO-benadering (total cost of ownership) te hanteren;
  - o innovatie te stimuleren;
  - o alternatieve gunningsmethodes toe te passen.
- het toepassen van contractmanagement omdat je hiermee:
  - o kan zien welke contracten wanneer opnieuw moeten worden aanbesteed;
  - o inzage hebt in je uitgaven;

- o inzage hebt in de mate waarin er ook daadwerkelijk van afgesloten contracten gebruik wordt gemaakt (contract compliance);
- o ziet wat er buiten contracten om wordt ingekocht (maverick buying);
- o weet hoeveel geld er in welke inkoopcategorieën omgaat;
- o kan sturen op de geldstromen;
- o inzage hebt in de toe te passen indexeringen;
- o kan analyseren of de gemeente de juiste contracten qua aard en omvang heeft;
- o leveranciersprestaties kan meten.

BIZOB heeft momenteel de focus op met name deelname aan gezamenlijke projecten en contractmanagement. Bij de gezamenlijke projecten zijn de grootste financiële voordelen te behalen, waarover dadelijk meer. Bij contractmanagement zijn de contracten niet alleen in meest brede zin te monitoren en bij te sturen maar het omvat tegelijkertijd het noodzakelijk verder professionaliseren van de inkooprol.

De te realiseren besparingen bij het deelnemen aan gezamenlijke projecten bedragen gemiddeld zo'n 17%. Incidenteel zijn er zelfs uitschieters met besparingen van meer dan 40%. Hierbij gelden twee belangrijke randvoorwaarden. Ten eerste moet een gemeente deelnemen aan zo'n gezamenlijk project. En wanneer het contract is afgesloten, is het aan de gemeente om daar ook echt gebruik van te maken. Het is gebaseerd op "de beste deal in de markt". Het niet maximaal uitnutten van een contract leidt dus hooguit tot suboptimalisatie wat uiteindelijk, onder aan de streep, toch weer duurder is.

Deelname aan gezamenlijke projecten is een typisch voorbeeld van resultaten die op korte termijn te realiseren zijn. Andere voorbeelden van initiatieven die op korte termijn resultaat opleveren, zijn het in concurrentie aanvragen of veilen van producten/diensten/werken en uitbesteden.

Al wordt een contract volledig gebruikt dan nog zijn er elementen die tot extra kosten kunnen leiden. Merk op dat kosten niet automatisch ook tot uitgaven hoeven te leiden: interne proceskosten is hier een voorbeeld van. Door tijdens de contractperiode te analyseren wat er met de contracten gebeurt (zie de opsomming hierboven), blijft het helder wat er in de kostenstructuur van het contract gebeurt. Wanneer de leverancier een indexering wil doorvoeren, kan je je afvragen of dit wel conform de

Bezoekadres
Markt 1
5688 AJ Oirschot

Postadres
Postbus 215
5688 ZL Oirschot

Telefoon +31 499 583 451
Fax +31 499 583 451
E-mail info@bizob.nl

Internet www.bizob.nl
Bankrelatie 112.34.56.789
KvK 17159755

Bureau Inkoop en Aanbestedingen
Zuidoost-Brabant

overeenkomst is. Misschien is er wel afgesproken dat de tarieven vast staan. En wanneer het wel legitiem is, is de mate waarin de verhoging wordt voorgesteld wel conform de afspraken? Heb ik wel de juiste contracten of zijn er producten en/of diensten waar wel veel geld in omgaat maar waarvoor geen contract voorhanden is? Of heb ik juist contracten waar (bijna) geen gebruik van wordt gemaakt? Allemaal vragen die uiteindelijk leiden tot de ideale mix in contracten met de ideale mix van leveranciers met de ideale mix van geleverde kwaliteit en de daarbij horende kosten.

Contractmanagement, innovatieve aanbestedingsvormen, de eerder genoemde TCO-benadering en het gebruik van commodities zijn initiatieven die op de (middel)lange termijn effect sorteren.